

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів
по Коростенському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

"09" липня 2025 року

м. Коростень Житомирської області

Нами, заступником начальника філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Олександром БОЛЮХОМ, інженером-лісопатологом I категорії філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Олексієм РАДЕВИЧЕМ (відповідно до листа філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" від 02.07.2025 року № 14025/40.1.9-2025), інженером ОЗЛ I категорії філії "Столичний лісовий офіс" ДП «Ліси України» Катериною БАХТИНОЮ та лісничими Коростенського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», а саме: лісничим Омелянівського лісництва Сергієм ШИНКАРОМ, лісничим Турчинецького лісництва Андрієм ВАСЮХНИКОМ, в. о. лісничого Ушомирського лісництва Денисом ШЛАПАКОМ, лісничим Бехівського лісництва Андрієм ДІДУСОМ, лісничим Шершнівського лісництва Антоном МАКСИМЧУКОМ

в період з 08.07.2025 по 09.07.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні Коростенського надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України".

Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2018 року ДП "Коростенське ЛМГ" представленого для лісопатологічного обстеження, причини призначення заходів та ступінь пошкодження насаджень:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування								Причини призначення заходів	Ступінь пошкодження насадження
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га	категорія лісів		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Омелянівське	16	14	4.5		4.5	7С32Д31ОС	62	0.80	1А	25	32	390	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі (трутовики)	5
	35	12	1.1	(2)	0.8	10СЗ	66	0.80	1А	27	32	535	3	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	35	17	2.2		2.2	7С3ЗДЗ+БП	63	0.70	1	22	28	290	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі (трутовики)	10

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Турчинське	4	9	5,7		5,7	10СЗ+ДЗ+БП	69	0.65	1	23	26	310	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	12	11	2,0		2,0	10СЗ+ДЗ	71	0.70	1	25	30	390	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	12	31	0,6		0,6	9СЗ1БП	60	0.70	1	22	28	310	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі (трутовики)	5
	15	13	2,1		2,1	10СЗ	71	0.85	1	25	28	460	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	16	6	16,0		16,0	6БП2СЗ1ДЗ1ОС	55	0.75	1	23	30	280	2	стовбурові гнилі (трутовики), малий та великий соснові лубоїди, златки	10
	16	26	3,5		3,5	10СЗ+БП+ДЗ	74	0.70	1	26	30	470	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	42	16	6,2		6,2	8СЗ2ДЗ	71	0.75	1А	26	30	435	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі (трутовики)	5
	42	17	2,2		2,2	9СЗ1ДЗ+АКБ+БП	71	0.70	1	24	30	370	2	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі (трутовики)	5
Разом ВСР					38,3										
ВСЬОГО ВСР:					141,3										

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать Коростенському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по Коростенському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" складає **141,3 га**.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

- малий та великий соснові лубоїди, златки 107,9 га
- стовбурові гнилі, трутовики 23,4 га
- коренева губка 10,0 га

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Переважаючою причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на СЗ провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*) та шестиzubий короїд (*Ips sexdentatus*). В наявності дерева V-ї та VI-ї категорій стану групового розміщення (групи невеликі до 3 - 4 дерев).

Також є дерева IV категорії стану зі слідами заселення стовбуровими шкідниками (вхідні та вихідні льотні отвори, бурова мука, під корою характерні для даних видів ходи на звалених деревах). Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 3 штук до 7 шт. на м². Насадження сосни звичайної (СЗ) характеризуються пошкодженням від слабого (до 5%) до сильного ступенів пошкодження (20%). В наявності також сухостійні дерева, в переважній більшості поодинокого та групового розміщення, які відпрацьовані комплексом златок.

При обстеженні насаджень які є хронічними осередками кореневої губки (взято на облік при базовому лісовпорядкуванні) в Шершнівському лісництві кв. 44 вид. 20 на площі 10,0 га спостерігається дифузний (швидкопрогресуючий) характер всихання. Характерною ознакою ураження є ажурність крони, укорочення хвої, блідозелений відтінок, хвоя легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно опадає, зменшується річний приріст. В наявності куртини, що утворилися внаслідок відпаду (всихання) дерев. Сухостійні і всихаючі дерева сосни уражені, а в більшій частині відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (при відлученні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників - малого та великого соснових лубоїдів, а саме, маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, тощо). На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників, льотні отвори, V - VI категорія стану дерев сосни повністю відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників.

Дерева листяних порід характеризуються змішаним характером всихання – переважно поодинокі та групові (групи невеликі – до 3 - 4 дерев). Основними патологіями, що призводять до всихання листяних порід є стовбурові та кореневі гнилі, які викликаються комплексом різних причин: дерева ДЗ від пошкоджень опеньком осіннім, що викликає білу заболонну гниль коренів, а також стовбуровими шкідниками, судинним мікозом ДЗ (офіостомозом), поперечним раком та дубовим трутовиком, що викликають стовбурові гнилі; дерева берези (БП) від бактеріальної водянки, трутовика справжнього (*Fomes fomentarius*) та заболонника березового, дерева осики від трутовика несправжнього (*Phellinus tremulae*), дерева вільхи чорної (ВЛЧ) від трутовика променевого (*Inonotus radiatus*) та вільхової златки (*Dicercia alni*).

На обстеженій ділянці Ушомирського лісництва в кв. 34 вид. 1 на площі 7,4 га частина дерев дуба звичайного уражені опеньком осіннім (під корою дерев V-VI категорії стану виявлено міцеліальну плівку та ризоморфи згаданої хвороби). Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на ДЗ є златки (*Buprestidae*) (дубова, бронзова та зелена вузькотіла), вусач дубовий малий (*Cerambyx scopolii* Fuessly), а також заболонник дубовий (*Scolytus intricatus* Ratz.)

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та буреломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів та з дугоподібно зігнутими стовбурами.

Обстеженні лісові насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 141,3 га у 2025 році.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центральним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу.
4. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку осередків стовбурових шкідників.
5. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Центральному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України".
- 4-й - Коростенському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПІДПИСИ :

Заступник начальника філії "Вінницьлісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

 Олександр БОЛЮХ

Інженер-лісопатолог 1 категорії філії
"Вінницьлісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

 Олексій РАДЕВИЧ

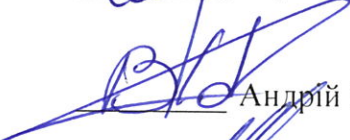
Інженер ОЗЛ 1 категорії філії "Столичний лісовий
офіс" ДП "Ліси України"

 Катерина БАХТІНА

Лісничий Омелянівського лісництва

 Сергій ШИНКАР

Лісничий Турчинецького лісництва

 Андрій ВАСЮХНИК

Лісничий Шершнівського лісництва

 Антон МАКСИМЧУК

Лісничий Бехівського лісництва

 Андрій ДІДУС

В. о. лісничого Ушомирського лісництва

 Денис ШЛАПАК